

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

การวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทสภาพการณ์ของอินทผลัมในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมายจำนวน 20 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ขั้นตอนที่ 2 สร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis) ในการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และภายหลังการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทยที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และขั้นตอนที่ 3 เพื่อยืนยันแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผู้วิจัยสรุปผล อภิปรายผลและขอเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. บริบทสภาพการณ์ของอินทผลัมในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า อินทผลัมเป็นผลไม้ที่เก่าแก่ที่สุดที่ได้มีการเพาะปลูกกันมาในแอฟริกาเหนือและตะวันออกเฉียงใต้เป็นเวลานานกว่า 5,000 ปี อินทผลัมเป็นไม้ผลที่กำลังได้รับความนิยม

ในประเทศไทย ผลสุกมีรสชาติหวาน มีทั้งแบบผลสด ผลกึ่งแห้งและผลแห้ง อินทผลัมสามารถขยายพันธุ์ได้ด้วยการเพาะเมล็ดและเนื้อเยื่อ นำเข้ามาในประเทศไทยเมื่อ ปี พ.ศ. 2555 โดยมีทั้งหมด 9 Lab ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา ยูเค ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ซาอุดีอาระเบีย อิสราเอล ยูเออี และอียิปต์ มีการปลูกอินทผลัม 2 ชนิด คือ กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมชนิดเมล็ดและกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมชนิดเนื้อเยื่อ ทั้งนี้เนื่องจากอินทผลัมเป็นผลไม้ชนิดใหม่ที่มีการนำเข้ามาปลูกในประเทศไทยเฉพาะบางกลุ่มหรือผู้ที่มีความสนใจเท่านั้น โดยการบอกต่อ ๆ กันไปและมีการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการปลูกจากกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมด้วยกันและจากการศึกษาทางอินเทอร์เน็ต (กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม, สัมภาษณ์, สิงหาคม 2562) และในปัจจุบันได้มีการรวมกลุ่มสมาชิกอินทผลัมในเขตภาคตะวันตกและมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้เกษตรกรปลูกอินทผลัม โดยเรามีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเข้าไปให้ความรู้ต่าง ๆ คอยกำกับดูแลจนถึงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้กลุ่มสมาชิกมีความเชื่อมั่นในการปลูกอินทผลัมและเรารับซื้อผลผลิตทั้งหมด มีกระบวนการคัดแยกแบ่งเกณฑ์คุณภาพตั้งแต่เมล็ด ความหวานและการปลอดสารเคมี ทำให้เราต้องการคุณภาพเพราะว่าเราจะการให้สินค้าของเราเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศด้วย ในสวนของพวกเราได้รับมาตรฐานทางด้านอุตสาหกรรมด้วย ดังนั้นพวกเราจึงได้รวมตัวกันเปิดโรงงานแปรรูปผลผลิตอินทผลัมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ออกวางจำหน่ายแล้ว เช่น น้ำผลสดอินทผลัม น้ำอินทผลัมปั่น และอินทผลัมอบกรอบ เป็นต้น

ปัญหาอินทผลัมยุคเริ่มต้นของอินทผลัมกลุ่มผู้ปลูกใช้การเพาะเมล็ด ลักษณะของสายพันธุ์อินทผลัมคือ KL1 มีดังนี้ 1) ปัญหาภาครัฐ ได้แก่ ไม่มีการนโยบายส่งเสริม สนับสนุน ไม่มีบุคลากรที่ชำนาญด้านนี้ ภาครัฐมุ่งไปที่การทำนา ทำไร่ ปลูกยูคาลิปตัส นำเข้าผลผลิตหรือการแปรรูปอินทผลัมมาจากต่างประเทศ 2) ปัญหากลุ่มผู้ปลูกและภาคเอกชน ได้แก่ การลองผิดลองถูกการเพาะปลูก เอาเมล็ดมาเพาะขยายพันธุ์ และขาดการวางแผนการตลาด 3) ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกเมล็ด ได้แก่ มีรสชาติขม มีเมล็ดเล็กและขาดความหวาน ความรู้ เทคนิคการปลูก ลักษณะของภูมิประเทศ เช่น อากาศ น้ำ และดิน เป็นต้น 4) ขาดแคลนต้นพันธุ์กล้าอินทผลัมในการเพาะปลูก ได้แก่ มีต้นกล้าไม่เพียงพอต่อเกษตรกร คุณภาพของต้นกล้า และขาดการวิจัยและพัฒนา 5) ขาดการจัดจำหน่าย ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต ได้แก่ ขายกันเองและกำหนดราคาเอง ไม่มีห้องเก็บผลผลิตในการแช่เย็น ผลผลิตที่ออกมามีจำนวนน้อย และขาดช่องทางจำหน่ายจากภาครัฐ

6) ขาดความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับอินทผลัม ได้แก่ ไม่มีผู้รู้หรือนักวิชาการเฉพาะ
 เกษตรกรปลูกเพราะมีความสนใจ ศึกษาดูงานต่างประเทศ 7) ขาดการศึกษา ค้นคว้าและ
 พัฒนา ได้แก่ ขาดนักวิจัยในประเทศ ไม่ทุนจากภาครัฐสนับสนุนการวิจัย ไม่มีสถาบันวิจัย
 ค้นคว้าอินทผลัม 8) การลองผิด ลองถูกเกี่ยวกับอินทผลัม ได้แก่ ปลูกเป็นไม้ประดับบ้าน
 เรียนรู้ด้วยตนเอง ต้นกล้ามีราคาแพงมีความเสี่ยงสูงในการเพาะปลูก 9) ปัญหาการจัดการ
 องค์กรเกิดขึ้นเกี่ยวกับอินทผลัม ได้แก่ 1) ขาดการรวมกลุ่มสมาชิกอินทผลัม 2) ขาด
 โครงสร้างการบริหารจัดการเกี่ยวกับอินทผลัม 3) ขาดผู้นำหรือแกนนำเกี่ยวกับอินทผลัม
 4) ขาดการประชุม ชี้แจงเกี่ยวกับอินทผลัม 5) ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ
 10) ปัญหาการจัดหาบุคลากรหรือนักวิชาการเกี่ยวกับอินทผลัม 11) ปัญหาการ
 ประสานงาน ได้แก่ ขาดการประชุมมีเพียงเดือนละ 2 ครั้ง เฉพาะสมาชิกเท่านั้น ขาดแหล่ง
 รับรู้ข่าวสารและขาดเจ้าภาพรวมทั้งงบประมาณในการดำเนินการด้วยและ 12) ปัญหาการ
 ควบคุม ได้แก่ ราคา จำหน่าย ตลาดและการแปรรูปผลผลิต ขาดมาตรฐานสินค้า

2. ผลการการสร้งยุทธศาสตร์อินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย

โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis พบว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน จุดอ่อน ได้แก่

1) ขาดโครงสร้างการบริหารจัดการของสมาชิกอินทผลัม 2) ขาดเครือข่ายและการ
 ประสานงานของสมาชิกอินทผลัม 3) ขาดแหล่งรับซื้ออินทผลัมอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน
 ให้แก่สมาชิกอินทผลัม 4) ขาดการพัฒนาและวิจัยอินทผลัมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
 5) ขาดหน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริม สนับสนุนการปลูกอินทผลัมอย่างแท้จริง 6) ขาด
 การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลผลิตอินทผลัมทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างทั่วถึง
 และ 7) ขาดแผนรองรับผลผลิต และจุดแข็ง ได้แก่ 1) มีตลาดรับซื้ออินทผลัมในประเทศ
 2) โรงงานแปรรูปผลผลิตอินทผลัม 3) มีการรวมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการแปรรูป
 4) ผลสดอินทผลัม 5) ตลาดมีความต้องการ 6) การท่องเที่ยวชุมชน 7) สินค้าทดแทน
 ทางด้านการเกษตรและ 8) การรวมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม

สภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส ได้แก่ 1) การสร้างรายได้ในครัวเรือน

2) การส่งเสริม สนับสนุนของภาครัฐด้านนโยบายเกี่ยวกับอินทผลัม เช่น การแปรรูป
 ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ ราคาการตลาดและการจำหน่าย 3) การรวมกลุ่มสมาชิกในรูปแบบ
 สมาคมเพื่อการเจรจาต่อรองผลผลิต 4) การส่งเสริม สนับสนุนการแปรรูปผลผลิต
 อินทผลัมในชุมชน 5) การส่งเสริม สนับสนุนผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานสากล 6) เป็นแหล่ง
 การท่องเที่ยวชมสวนอินทผลัมชุมชนของแต่ละภูมิภาค 7) โรงงานแปรรูปอินทผลัม

ในประเทศไทย 8) ส่งเสริม สนับสนุนประชาชนปลูกอินทผลัม 9) เป็นที่ยอมรับด้านผลผลิตที่มีคุณภาพ 10) ได้รับการส่งเสริมในการบริหารจัดการและดูแลด้านความมั่นคงของอินทผลัม 11) ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันทางการค้า เพื่อให้ผลิตได้ตามมาตรฐาน อุปสรรค ได้แก่ 1) การประสานงานระหว่างเครือข่าย 2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางวิชาการ 3) การลองถูกลองผิดของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม 4) การประชาสัมพันธ์ทางการตลาด 5) เครือข่ายทางการตลาดและจำหน่าย 6) การพัฒนาและวิจัยผลิตภัณฑ์ 7) การส่งเสริม สนับสนุนจากภาครัฐ 8) ระบบการบริหารจัดการระหว่างกลุ่มยังไม่แน่นอน 9) การรวมกลุ่มอินทผลัมในแต่ละภูมิภาค เพื่อกำหนดราคาสินค้า การจำหน่าย การปลูกและการแปรรูปผลผลิตอินทผลัม และ 10) เอกสาร ข้อมูล วิธีการและช่องทางการจำหน่ายขาดความชัดเจน ผู้วิจัยได้พัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมโดยการนำมาจัดทำเป็นตาราง SWOT Matrix โดยการจับคู่จุดอ่อน – โอกาส (WO) เป็นการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาอินทผลัมโดยใช้กลยุทธ์การพลิกตัว เพื่อขจัดหรือแก้ไขจากจุดอ่อนภายในต่าง ๆ โดยพิจารณาจากโอกาสภายนอกที่เป็นผลดี

2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย

ประกอบด้วย

2.1.1 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอินทผลัม มี 32 กลยุทธ์ ได้แก่

- 1) ส่งเสริม การปลูกอินทผลัมสู่อาเซียนเพื่อรองรับการแปรรูปผลผลิตภายในประเทศ
- 2) ส่งเสริมผู้ปลูกอินทผลัมให้มีความตระหนักและจริงจังด้านคุณภาพ 3) ส่งเสริมระบบการสื่อสารจากองค์กรภายนอกและภายในให้เอื้อต่อการดำเนินงาน 4) ส่งเสริม สนับสนุนการประชาสัมพันธ์อินทผลัมอย่างทั่วถึงและครอบคลุม 5) ส่งเสริม สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตให้กับชุมชนเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว 6) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบสภาเกษตรกรเพื่อการวางแผนและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม 7) ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ที่ดินด้วยการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศวิทยา 8) ส่งเสริมให้มีระบบประกันความเสี่ยงสำหรับผู้ปลูกอินทผลัม การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพร้อมทั้งการจัดทำทะเบียนผู้ปลูกอินทผลัมทั่วทุกภูมิภาค 9) ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตและพัฒนาระบบตรวจสอบมาตรฐานสินค้า กำหนดเขตส่งเสริมและพัฒนาการผลิต 10) ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมและการช่วยเหลือจากต่างประเทศ 11) ส่งเสริม สนับสนุน

กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมร่วมเจรจาการค้าสินค้าระหว่างประเทศ 12) ส่งเสริม สนับสนุน ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการแปรรูปในชุมชน 13) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม ทางด้านวิชาการ 14) ส่งเสริม สนับสนุนการประกวดแข่งขันผลผลิตเพื่อการท่องเที่ยวอย่าง ทัวริงและครอบคลุมทุกภูมิภาค 15) ส่งเสริมการปลูกอินทผลัมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการผลิตและการบริโภค 16) ส่งเสริมกลุ่ม ผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ 17) ส่งเสริม สนับสนุนความ ร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ 18) ส่งเสริม สนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมเกษตรกรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร โดยสนับสนุนใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 19) ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตอินทผลัมโดยใช้แนวทางเกษตรสร้างสรรค์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น 20) ส่งเสริม สนับสนุนคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการผลิต การตลาด การจำหน่ายและส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิต 21) ส่งเสริม สนับสนุน ระบบตรวจสอบรับรองมาตรฐานอินทผลัม เพื่อการส่งออกและนำเข้าที่เป็นสากล 22) ส่งเสริม สนับสนุนอินทผลัมไทยมีเอกลักษณ์และได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทำให้ สามารถขยายตลาดทั่วทุกมุมโลก 23) ส่งเสริม สนับสนุนตลาดกลางเพื่อรองรับผลผลิต อินทผลัมกระจายในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ 24) ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาสถานที่จัดเก็บผล อินทผลัมให้สามารถรองรับผลผลิตในช่วงผลผลิตออกมาก 25) ส่งเสริมนโยบายด้านการ ประกันภัยผลผลิตของกลุ่มผู้ปลูกเพื่อสร้างความมั่นคงและด้านรายได้ให้เกษตรกร 26) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาด้านการขนส่งเป็นโอกาสทำให้สามารถในการกระจาย ผลผลิตมากขึ้น 27) ส่งเสริม สนับสนุนเส้นทางคมนาคมทั้งภายในและภายนอกช่วยให้การ กระจายผลผลิตได้รวดเร็ว และครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ 28) ส่งเสริมการบูรณาการร่วมกัน ระหว่างภาครัฐและเอกชนส่งผลดีต่อผู้ปลูกอินทผลัมในการวางแผนการผลิตและการ บริหารจัดการผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ 29) ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรโดยการเปลี่ยนแปลงการผลิตให้ได้คุณภาพตามรสนิยมผู้บริโภค แทนการผลิตให้ได้ปริมาณมาก 30) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศ และพันธกรณีต่าง ๆ ทำให้สามารถส่งออกอินทผลัมได้ในปริมาณที่มากขึ้น 31) ส่งเสริม สนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลให้ข่าวสารและความรู้ด้านอินทผลัมเผยแพร่ รวดเร็วพร้อมทั้งการพัฒนา และ 32) ส่งเสริม สนับสนุนประเทศไทยเป็นสถานที่จัดประชุม นานาชาติ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลผลิตอินทผลัมของไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

2.1.2 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม มี 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัมอย่างทั่วถึงและครอบคลุม 2) การแปรรูปผลผลิตให้กับชุมชนเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) การพัฒนากลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมทางด้านวิชาการในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4) การประกวดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทผลัมอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกภูมิภาค และ 5) ส่งเสริมเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านผลผลิตปลอดภัย

2.1.3 ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมขององค์กรอินทผลัม มี 29 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริม การมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมก้าวสู่อาเซียนเพื่อรองรับการแปรรูปผลผลิตภายในประเทศ 2) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการควบคุมและตรวจสอบประเมินผล 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปลูกอินทผลัมให้มีความตระหนักและด้านคุณภาพ 4) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมด้านสื่อสารจากองค์กรภายนอกและภายในให้เอื้อต่อการดำเนินงาน 5) ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วม ในรูปแบบรวมกลุ่มสภาเกษตรกรเพื่อการวางแผนและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม 6) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปลูกในการใช้ที่ดินด้วยการรักษาสีเขียวและระบบนิเวศวิทยา 7) ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมและการเข้ามามีส่วนร่วมจากต่างประเทศ 8) ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมเข้ามามีส่วนร่วมในการเจรจาทางค้าสินค้าระหว่างประเทศ 9) ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมการแปรรูปผลผลิตในชุมชน 10) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมเข้ามามีส่วนร่วมทางด้านวิชาการ 11) ส่งเสริมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมเข้ามามีส่วนร่วมรณรงค์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในการผลิตและบริโภค 12) ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ 13) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมกับความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ 14) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม 15) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมภาครัฐ เอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้แนวทางเกษตรสร้างสรรค์ของภูมิปัญญา 16) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม เพื่อคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของการตลาด การจำหน่ายและการแปรรูป 17) สนับสนุนการพัฒนาสถานที่จัดเก็บผลอินทผลัมให้สามารถรองรับผลผลิตในช่วงผลผลิตออก 18) สนับสนุนนโยบาย

ด้านการประกันภัยผลผลิตของกลุ่มผู้ปลูกเพื่อสร้างความมั่นคงและด้านรายได้ให้เกษตรกร 19) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมการพัฒนาด้านการขนส่งเป็นโอกาสทำให้สามารถในการกระจายผลผลิตมากขึ้น 20) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมเส้นทางคมนาคมทั้งภายในและภายนอกในการกระจายผลผลิตได้รวดเร็ว และครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ 21) ส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการวางแผนการผลิตและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 22) ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ปลูกในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรโดยการเปลี่ยนแปลงการผลิตให้ได้คุณภาพตามรสนิยมผู้บริโภคแทนการผลิตให้ได้ปริมาณมาก 23) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมการพัฒนาด้านการขนส่งเป็นโอกาสทำให้สามารถในการกระจายผลผลิตมากขึ้น 24) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมเส้นทางคมนาคมทั้งภายในและภายนอกในการกระจายผลผลิตได้รวดเร็ว และครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ 25) ส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการวางแผนการผลิตและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 26) ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ปลูกในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรโดยการเปลี่ยนแปลงการผลิตให้ได้คุณภาพตามรสนิยมผู้บริโภคแทนการผลิตให้ได้ปริมาณมาก 27) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศ 28) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ผู้ปลูกอินทผลัมใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลให้ข่าวสารและความรู้ด้านอินทผลัมเผยแพร่รวดเร็วพร้อมทั้งการพัฒนาและ 29) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ เอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดประชุมนานาชาติ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลผลิตอินทผลัมของไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

2.1.4 ยุทธศาสตร์มาตรฐานสากลอินทผลัม มี 7 กลยุทธ์ ได้แก่

- 1) การพัฒนาคุณภาพผลผลิตและพัฒนาระบบตรวจสอบมาตรฐานสินค้า กำหนดเขตส่งเสริมและพัฒนาการผลิต 2) การสร้างมาตรฐานของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการผลิต การตลาด การจำหน่ายและส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิต 3) การตรวจสอบรับรองมาตรฐานอินทผลัม เพื่อการส่งออกและนำเข้าที่เป็นสากล 4) กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมไทยมีเอกลักษณ์และได้รับความนิยมนจากผู้บริโภคทำให้สามารถขยายตลาดทั่วทุกมุมโลก
- 5) สนับสนุนด้านนโยบายด้านการประกันภัยผลผลิตของกลุ่มผู้ปลูกเพื่อสร้างความมั่นคงและด้านรายได้ให้เกษตรกร 6) กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการเพิ่มมูลค่าโดยการเปลี่ยนแปลงการผลิตให้ได้คุณภาพตามรสนิยมผู้บริโภคและ 7) การกำหนดมาตรฐานสินค้าเพื่อการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศและพันธกรณีต่าง ๆ ทำให้สามารถส่งออกอินทผลัม

2.1.5 ยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมืออินทผลัมภายในและภายนอก มี 8 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริม เครือข่ายความร่วมมือกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมก้าวไปสู่อาเซียน เพื่อรองรับการแปรรูปภายในและนอกประเทศ 2) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือกลุ่มของผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบสหภาพเกษตรกรเพื่อการวางแผนและรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน 3) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือการประกันความเสี่ยงในรูปแบบการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ และการจัดทำทะเบียนผู้ปลูกอินทผลัมทั่วประเทศ 4) ส่งเสริม กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมพัฒนาคุณภาพผลผลิตและพัฒนาและเครือข่ายความร่วมมือตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและพัฒนาการผลิต 5) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือจากต่างประเทศ 6) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือ การประกวดแข่งขันผลผลิตเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 7) ส่งเสริม สนับสนุนการเสริมสร้างเครือข่ายความเข้มแข็งกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม และ 8) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายระบบตรวจสอบรับรองมาตรฐานอินทผลัม เพื่อการส่งออกและนำเข้าที่เป็นสากล

2.1.6 ยุทธศาสตร์การสร้างแบรนด์อินทผลัม มี 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การสร้างแบรนด์สินค้า 2) การประกวดแข่งขันการสร้างแบรนด์สินค้า 3) ประชาสัมพันธ์แบรนด์สินค้าทั้งภายในและภายนอก

2.2 ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย พบว่า มีความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละยุทธศาสตร์

ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ยุทธศาสตร์การสร้างแบรนด์อินทผลัม ($\bar{X} = 4.65$) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม ($\bar{X} = 4.52$) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอินทผลัม ($\bar{X} = 4.41$) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมขององค์กรอินทผลัม ($\bar{X} = 4.35$) ยุทธศาสตร์มาตรฐานสากลอินทผลัม ($\bar{X} = 4.35$) และยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมืออินทผลัมภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.22$)

ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอินทผลัม ($\bar{X} = 4.16$) ยุทธศาสตร์การสร้างแบรนด์อินทผลัม ($\bar{X} = 3.98$) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม ($\bar{X} = 3.82$) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมขององค์กรอินทผลัม ($\bar{X} = 3.70$) ยุทธศาสตร์มาตรฐานสากลอินทผลัม ($\bar{X} = 3.58$) ยุทธศาสตร์

เครือข่ายความร่วมมืออินทผลัมภายในและภายนอก ($\bar{X} = 3.24$) เมื่อพิจารณาในแต่ละ ยุทธศาสตร์ มีดังนี้

2.2.1 ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการอินทผลัม พบว่า ความเหมาะสมยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการอินทผลัม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอินทผลัมโดยใช้แนวทางเกษตร สร้างสรรค์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการผลิต การตลาด การจำหน่ายและส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูป ผลผลิต และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร โดยสนับสนุนใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ($\bar{X} = 5.00$) ส่งเสริม สนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ส่งผลให้ข่าวสารและความรู้ด้านอินทผลัมเผยแพร่รวดเร็วพร้อมทั้งการพัฒนา ($\bar{X} = 4.80$) และส่งเสริม สนับสนุนประเทศไทยเป็นสถานที่จัดประชุมนานาชาติ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลผลิตอินทผลัมของไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ($\bar{X} = 4.65$)

ความเป็นไปได้ยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการอินทผลัม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ที่ดินด้วยการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศวิทยา และส่งเสริม การบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนส่งผลดีต่อผู้ปลูกอินทผลัมในการวางแผน การผลิตและการบริหารจัดการผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.50$) ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ของผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบสภาเกษตรกรเพื่อการวางแผนและรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน ของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม ($\bar{X} = 4.45$) และการส่งเสริม สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตให้กับ ชุมชนเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.40$)

2.2.2 ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม พบว่า

ความเหมาะสมยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม อย่างทั่วถึงและครอบคลุม และส่งเสริมเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านผลผลิตปลอด สารพิษ ($\bar{X} = 4.55$) การส่งเสริม สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตให้กับชุมชนเพื่อใช้ในการ ผลิตสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่งเสริมและพัฒนา กลุ่ม

ผู้ปลูกอินทผลัมทางด้านวิชาการในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่งเสริม สนับสนุน การประกวดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทผลัมอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกภูมิภาค ($\bar{X} = 4.50$) มีค่าเท่ากัน

ความเป็นไปได้ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมทางด้านวิชาการในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 3.95$) การส่งเสริม สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตให้กับชุมชนเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 3.90$) และส่งเสริม สนับสนุนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัมอย่างทั่วถึงและครอบคลุม ($\bar{X} = 3.85$)

2.2.3 ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมขององค์กรอินทผลัม พบว่า

ความเหมาะสมยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมขององค์กรอินทผลัม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปลูกในการใช้ที่ดินด้วยการรักษาสีเขียวและระบบนิเวศวิทยา ($\bar{X} = 4.85$) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมการพัฒนา ด้านการขนส่งเป็นโอกาสทำให้สามารถในการกระจายผลผลิตมากขึ้นและส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมเส้นทางคมนาคมทั้งภายในและภายนอกในการกระจายผลผลิต ได้รวดเร็ว และครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ ($\bar{X} = 4.70$ เท่ากัน ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมการแปรรูปผลผลิตในชุมชน ($\bar{X} = 4.65$)

ความเป็นไปได้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมขององค์กรอินทผลัม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมการแปรรูปผลผลิตในชุมชน ($\bar{X} = 4.00$) ส่งเสริม กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมเข้ามามีส่วนร่วมรณรงค์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืนในการผลิตและการบริโภค ($\bar{X} = 3.95$) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม ($\bar{X} = 3.85$)

2.2.4 ผลการยืนยันยุทธศาสตร์มาตรฐานสากลอินทผลัม พบว่า

ความเหมาะสมยุทธศาสตร์มาตรฐานสากลอินทผลัมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างมาตรฐานของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการผลิต การตลาด การจำหน่ายและส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิต ($\bar{X} = 4.65$) ส่งเสริม สนับสนุนการ กำหนดมาตรฐานสินค้าเพื่อการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศและพันธกรณีต่าง ๆ ทำให้ สามารถส่งออกอินทผลัม ($\bar{X} = 4.50$) และสนับสนุนด้านนโยบายด้านการประกันภัย ผลผลิตของกลุ่มผู้ปลูกเพื่อสร้างความมั่นคงและด้านรายได้ให้เกษตรกร ($\bar{X} = 4.30$)

ความเป็นไปได้ยุทธศาสตร์มาตรฐานสากลอินทผลัม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ สนับสนุนด้านนโยบายด้านการประกันภัยผลผลิตของกลุ่มผู้ปลูกเพื่อสร้างความมั่นคงและ ด้านรายได้ให้เกษตรกร ($\bar{X} = 3.70$) ส่งเสริม สนับสนุนการกำหนดมาตรฐานสินค้า เพื่อการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศและพันธกรณีต่าง ๆ ทำให้สามารถส่งออก อินทผลัม ($\bar{X} = 3.65$) และส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการเพิ่มมูลค่า โดยการเปลี่ยนแปลงการผลิตให้ได้คุณภาพตามรสนิยมผู้บริโภค ($\bar{X} = 3.60$)

2.2.5 ผลการยืนยันยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมืออินทผลัมภายใน และภายนอกพบว่า

ความเหมาะสมยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมืออินทผลัมภายในและ ภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือการประกันความเสี่ยง ในรูปแบบการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ และการจัดทำทะเบียนผู้ปลูกอินทผลัมทั่วทุกภูมิภาค ($\bar{X} = 4.75$) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มของผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบ สภาเกษตรกรเพื่อการวางแผนและรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.70$) และส่งเสริม สนับสนุนการเสริมสร้างเครือข่ายความเข้มแข็งกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม ($\bar{X} = 4.05$)

ความเป็นไปได้ยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมืออินทผลัมภายในและ ภายนอกโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจาก ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนตลาดกลางเพื่อรองรับผลผลิตอินทผลัม กระจายในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ($\bar{X} = 4.30$) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือ

การประกวดแข่งขันผลผลิตเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 4.25$) และส่งเสริม
สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือจากต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.15$)

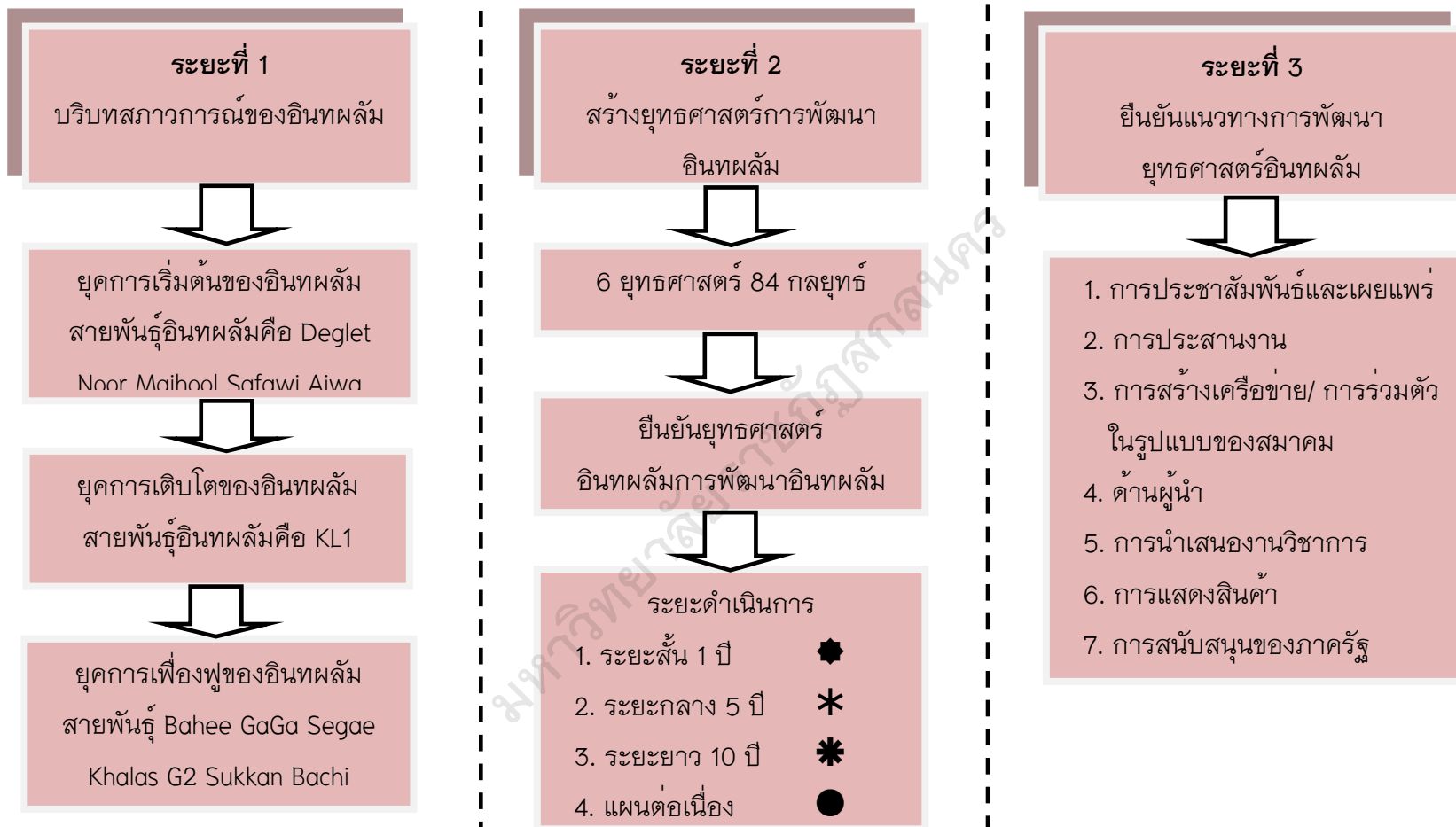
2.2.6 ผลการยืนยันยุทธศาสตร์การสร้างแบรนด์อินทผลัม พบว่า
ความเหมาะสมยุทธศาสตร์การสร้างแบรนด์อินทผลัมโดยรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมาก
ไปหาน้อย คือ ส่งเสริม สนับสนุนการประกวดแข่งขันการสร้างแบรนด์สินค้าและส่งเสริม
สนับสนุนประชาสัมพันธ์แบรนด์สินค้าทั้งภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.44$) และการส่งเสริม
สนับสนุนการสร้างแบรนด์สินค้า ($\bar{X} = 4.45$)

ความเป็นไปได้ยุทธศาสตร์การสร้างแบรนด์อินทผลัมโดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย
คือ ส่งเสริม สนับสนุนประชาสัมพันธ์แบรนด์สินค้าทั้งภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.48$)
การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างแบรนด์สินค้า ($\bar{X} = 3.85$) ส่งเสริม สนับสนุนการประกวด
แข่งขันการสร้างแบรนด์สินค้า ($\bar{X} = 3.65$)

3. ผลการยืนยันแนวทางการพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย
พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้แนวทางการพัฒนา ดังนี้ การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
การประสานงาน การสร้างเครือข่าย การรวมตัวในรูปแบบของสมาคม ผู้นำและ
การนำเสนองานวิชาการ การแสดงสินค้าและภาครัฐต้องเข้ามาบริหารจัดการทั้งระบบ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย
ผู้วิจัยได้สรุปเป็นภาพรวมในอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังภาพประกอบ 30

ภาพประกอบ 30 สรุปภาพรวมยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย

1. บริบทสภาพการณ์ของอินทผลัมในประเทศไทยเริ่มมีการนำเข้ามาจากต่างประเทศในปี พ.ศ. 2555 การปลูกอินทผลัมมี 2 ชนิด คือ อินทผลัมชนิดเมล็ดและอินทผลัมชนิดเนื้อเยื่อ ผลผลิตอินทผลัมจะออกประมาณเดือนกรกฎาคมและสิงหาคมของทุกปีแนวโน้มการบริหารการพัฒนาของหน่วยงาน พบว่า ปัญหากลุ่มผู้ปลูกอินทผลัม ได้แก่

- 1) ปัญหาภาครัฐ
- 2) ปัญหากลุ่มผู้ปลูกและภาคเอกชน
- 3) ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกเมล็ด
- 4) ขาดแคลนต้นพันธุ์กล้าอินทผลัมในการเพาะปลูก
- 5) ขาดการจัดจำหน่ายไม่มีตลาดรองรับผลผลิต
- 6) ขาดความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับอินทผลัม
- 7) ขาดการศึกษา ค้นคว้าและพัฒนา
- 8) การลองผิด ลองถูกเกี่ยวกับอินทผลัม
- 9) ปัญหาการจัดการองค์กรเกิดขึ้นเกี่ยวกับอินทผลัม
- 9) ปัญหาการจัดการองค์กรเกิดขึ้นเกี่ยวกับอินทผลัม
- 10) ปัญหาการจัดหาบุคลากรหรือนักวิชาการเกี่ยวกับอินทผลัม
- 11) ปัญหาการประสานงานและ
- 12) ปัญหาการควบคุม ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมมีการรวมตัวเฉพาะกลุ่มยังมีบางกลุ่มไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกแต่ดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองและยังมีบางกลุ่มที่ยังไม่มีผลผลิตออกมาจำหน่าย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มผู้ปลูกประสบปัญหาดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาอินทผลัมให้ประสบความสำเร็จ ควรมีการรวมกลุ่มแล้วแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 4) การวินิจฉัย สั่งการ 5) การประสานงาน 6) การรายงานผลการปฏิบัติงาน และ 7) การจัดทำงบประมาณ และการบริหารจัดการแบบ 6 M ประกอบด้วย บุคลากร (Man) การเงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารงานทั่วไป (Management) การให้บริการประชาชน (Market) และด้านจริยธรรม (Morality) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2548, หน้า 269)

สอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2551, หน้า 4 - 5) ได้เสนอว่า องค์ประกอบของการบริหารการพัฒนา ประกอบด้วย 1) การบริหารภายในเป็นการบริหารงานใดขององค์กรด้วยการจัดการงานด้าน ต่าง ๆ ภายในกลุ่มสมาชิกขององค์กร เช่น การจัดการงานบุคคล งานคลังและงบประมาณ และงานวางแผน เป็นต้น 2) การบริหารภายนอก เป็นการบริหารเพื่อเชื่อมโยงปัจจัยภายนอกองค์กรมาใช้ในการดำเนินงานให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีที่สุด นอกจากนี้แนวคิดของ อุทิศ กิจกาญจน์ (2554, หน้า 5) ได้เสนอองค์ประกอบของการบริหารการพัฒนา ประกอบด้วย 1) การกำหนดโครงสร้าง 2) อำนาจหน้าที่ 3) กระบวนการ 4) บุคลากร และ 5) สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมสอดคล้องกับแนวคิดของสรารุณี วรพงษ์ (2555, หน้า 14)

ได้เสนอไว้ว่า องค์ประกอบของการบริหารการพัฒนา ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ Gulick and Urwick (1937) การบริหารการพัฒนา POSDCoRB คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนให้เข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก การประสาน การรายงาน และการงบประมาณ ขณะที่ Friedman (1970, p. 254) ได้เสนอองค์ประกอบของการบริหารการพัฒนา ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้เพื่อก่อให้เกิดความทันสมัย 2) การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ภายในระบบบริหาร เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามแผนงานต่าง ๆ และทัศนะของ Gant (1979, p. 20) ได้เสนอว่า องค์ประกอบของการบริหารการพัฒนาประกอบด้วย 1) การบริหารนโยบาย 2) แผนงาน และ 3) โครงการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

2. การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน จุดอ่อน ได้แก่ 1) ประชาชนขาดความรู้ ความสามารถการปลูกอินทผลัมที่ถูกต้อง 2) บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญ 3) การปลูกแบบลองผิดลองถูก 4) ไม่มีอำนาจในการต่อรองด้านราคา จำหน่าย 5) ไม่มีช่องทางค้าขาย ผลผลิตกับต่างประเทศ และจุดแข็ง ได้แก่ 1) มีต้นกล้าอินทผลัมจำหน่าย 2) การรวมกลุ่มผู้ปลูก 3) ราคาผลผลิตสูง 4) การรับประกันต้นกล้าอินทผลัม ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส ได้แก่ 1) การรวมกลุ่มของสมาชิกในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน 2) การส่งเสริมการพัฒนาและการวิจัยอินทผลัมครบวงจร 3) การแข่งขันสินค้ากับต่างประเทศ อุปสรรค ได้แก่ 1) ยังไม่มีนโยบายภาครัฐมารองรับ 2) ด้านราคาผลผลิตยังไม่แน่นอน 3) การส่งออกต่างประเทศ 4) มาตรฐานผลผลิตอินทผลัม และ 5) การบริหารจัดการของกลุ่มอินทผลัมยังไม่ชัดเจน ยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัม ประกอบด้วย 1) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอินทผลัม มี 32 กลยุทธ์ 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม มี 5 กลยุทธ์ 3) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมขององค์กรอินทผลัม มี 29 กลยุทธ์ 4) ยุทธศาสตร์มาตรฐานสากลอินทผลัม มี 7 กลยุทธ์ 5) ยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมืออินทผลัมภายในและภายนอก มี 8 กลยุทธ์ และ 6) ยุทธศาสตร์การสร้างแบรนด์อินทผลัม มี 3 กลยุทธ์และผลการยืนยันยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทยที่พัฒนาขึ้น พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารงานขององค์กรในปัจจุบัน เนื่องมาจากองค์กรต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง

ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมใน ดังนั้นการบริหารจัดการอินทผลัมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุดจะต้องรู้ เทาทันกับการเปลี่ยนแปลงของอนาคตที่ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยน วิธีการบริหารงานให้ทันต่อสถานการณ์ สามารถกำหนดทิศทางของอินทผลัมในอนาคตได้อย่างชัดเจน เพื่อให้องค์กรอินทผลัมได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อที่จะได้นำกลยุทธ์ที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งการควบคุมยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ทำให้องค์กรอินทผลัมบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้กล่าวว่าโดยเบื้องต้นร่วมมือกับหอการค้าจังหวัด นำร่องขับเคลื่อนพื้นที่ภาคตะวันออกในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จากนั้นจะนำแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวไปดำเนินการต่อในแหล่งที่มีการผลิตผลไม้ทั้งประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันต้องติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ขณะเดียวกันต้องพัฒนาผู้รวบรวมผลไม้เพื่อการส่งออกหรือ คลังสินค้าห้องเย็นและโลจิสติกส์ควบคู่กัน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงฐานการผลิต นำไปสู่ตลาดและผู้ค้าปลายทาง จะช่วยยกระดับอุตสาหกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มผลไม้ในประเทศ สอดคล้องกับกระทรวงพาณิชย์จากการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 1/2561 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ที่ผ่านมา ณ อาคารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเกี่ยวข้องกับเกษตรกร โดยเฉพาะชาวสวนผลไม้ คือ วาระที่ 12 เรื่อง ยุทธศาสตร์การค้าผลไม้ครบวงจร ผลผลิตในเชิงคุณภาพ ปริมาณและความหลากหลาย โดยเฉพาะรสชาติ ถือเป็นจุดแข็งและความได้เปรียบในการสร้างความยั่งยืนให้กับเกษตรกร จึงเสนอจัดทำยุทธศาสตร์การค้าผลไม้ครบวงจร ภายใต้ 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การเป็นผู้นำด้านการผลิต โดยยกระดับคุณภาพการผลิตทั้งสดและแปรรูปให้เป็นที่ยอมรับ การเป็นผู้นำด้านผลไม้ เป็นผู้นำการเจาะตลาดในประเทศที่มีศักยภาพเป็นที่ต้องการผลไม้เมืองร้อน และต้องมีความแตกต่างในการทำให้ผลไม้เป็นสินค้ามีแบรนด์ ภายใต้ไทยแลนด์แบรนด์ และได้กำหนดยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตผลไม้เมืองร้อนสดและแปรรูปให้มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างและพัฒนาช่องทางทางการจำหน่ายและกระจายผลไม้ไทยให้มีการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการค้าและการลงทุนของผู้ประกอบการผลไม้ไทย ยุทธศาสตร์ที่ 4 ประชาสัมพันธ์สินค้าผลไม้เมืองร้อนของไทย

ให้เป็นที่ต้องการของตลาด และยังคงคล้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์พัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. 2558 - 2562 โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาและ แก้ไขปัญหาผลไม้เศรษฐกิจหลัก 7 ชนิด ได้แก่ ทูเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง ลำไย ลิ้นจี่ และมะม่วง ดำเนินการภายใต้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารจัดการการผลิต (2) การบริหารจัดการตลาด (3) การวิจัยและพัฒนา (4) พัฒนาองค์กรและ เกษตรกร และ (5) พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ โดยแบ่งแผนปฏิบัติการออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2558 - 2560) เน้นการจัดตั้งกลุ่มสร้างเครือข่ายและ ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลคุณภาพในพื้นที่การผลิตตามเขต ความเหมาะสม (Zoning) และระยะที่ 2 (พ.ศ. 2561 - 2562) เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผลไม้แปรรูปเพื่อการเพิ่มมูลค่าผลผลิตในการขยายตลาดทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศและให้รับความเห็นของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปรมาณและ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เห็นควรมีการจัด กิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ลิ้มรสผลไม้ไทยหรือเข้าร่วมการจัดงานเทศกาลผลไม้ไทย หรือจัดเส้นทางท่องเที่ยวแวะชิมผลไม้ในแหล่งผลิต การเร่งรัดผลักดันการผลิตตาม มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice) ให้เป็นมาตรฐานบังคับ เพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของผลไม้ไทยให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดสากล การติดตามสถานการณ์ ผลผลิตผลไม้ในแต่ละปีอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง รวมทั้งวางแผนการกระจายผลผลิต ในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวผลไม้ในแต่ละชนิดและแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจนและรวดเร็ว การตรวจสอบคุณภาพความปลอดภัยของผลไม้ส่งออกของไทยและที่นำเข้ามาในประเทศ อย่างสม่ำเสมอ การส่งเสริมแนวทางเกษตรอินทรีย์ และเพิ่มบทบาทของ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสถาบันการศึกษาในการสนับสนุน การวิจัยและพัฒนาสร้างนวัตกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ไปพิจารณา ดำเนินการต่อไปด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ธร สิงห์พันธ์, (2551, หน้า 24); สุพานี สฤณีวานิช, (2553, หน้า 9); ขวัญกลม ทิพย์มโนสิงห์, (2555, หน้า 14); Pearce & Robinson, (2000, p. 3); Wheelen & Hunger, (2002, p. 3); Thompson & Strickland, (2003, p. 6); ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม โดยพิจารณาจากจุดแข็ง และจุดอ่อนภายในองค์กรและโอกาสและ อุปสรรคจากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไข ที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จ

ขององค์กรทั้งในระยะเวลาที่ผ่านมาและในอนาคต การกำหนดทิศทางขององค์กรเพื่อสร้าง ยุทธศาสตร์

3. ผลการยืนยันแนวทางการพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้แนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ 2) การประสานงาน 3) การสร้างเครือข่าย การร่วมตัวในรูปแบบของสมาคม 4) ผู้นำ 5) การนำเสนองานวิชาการ 6) การแสดงสินค้าและ 7) ภาครัฐต้องเข้ามาบริหารจัดการ ทั้งระบบ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารการพัฒนาอินทผลัมจึงเป็นกลวิธีทางการบริหารของ ผู้นำที่นำมาใช้ในการจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายในองค์กร ให้สามารถปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ต่อกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมให้สามารถตอบสนองต่อ จุดมุ่งหมายขององค์กรในแต่ละยุคศาสตร์ตามผู้เชี่ยวชาญได้แนวทางการพัฒนาอินทผลัม ไวซึ่งสอดคล้องกับวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2551, หน้า 4 – 5) ได้เสนอว่า องค์ประกอบของ การบริหารการพัฒนา ประกอบด้วย 1) การบริหารภายในเป็น การบริหารงานใดของ องค์กรด้วยการจัดการงานด้าน ต่าง ๆ ภายในองค์กร เช่น การจัดการงานบุคคล งานคลัง และงบประมาณ และงานวางแผน เป็นต้น 2) การบริหารภายนอก เป็นการบริหาร เพื่อเชื่อมโยงปัจจัยภายนอกองค์กรมาใช้ในการดำเนินงานให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีที่สุด และสอดคล้องกับแนวคิดของ สรวุฒิ วรพงษ์ (2555, หน้า 14) ได้เสนอไว้ว่าแนวการ บริหารการพัฒนาต่อยุทธศาสตร์ที่ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 4) การวินิจฉัย สั่งการ 5) การประสานงาน 6) การรายงานผลการปฏิบัติงาน และ 7) การจัดทำงบประมาณ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การนำผลการวิจัยไปใช้ด้านการปฏิบัติและในการวิจัย ครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1.1 ภาครัฐ มีข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตและ พัฒนาระบบตรวจสอบมาตรฐานสินค้า กำหนดเขตส่งเสริมและพัฒนาการผลิต การประกวดแข่งขันผลผลิตเพื่อการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกภูมิภาค

ส่งเสริมการปลูกอินทผลัมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมการแปรรูปผลผลิตในชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ปลูกในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรโดยการเปลี่ยนแปลงการผลิตให้ได้คุณภาพตามรสนิยมผู้บริโภคแทนการผลิตให้ได้ปริมาณมาก ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มของผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบสภาเกษตรกรเพื่อการวางแผนและรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน ส่งเสริม กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมพัฒนาคุณภาพผลผลิตและพัฒนาและเครือข่ายความร่วมมือตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและพัฒนาการผลิต ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือจากต่างประเทศส่งเสริม สนับสนุนการสร้างแบรนด์สินค้าและ ส่งเสริม สนับสนุนประชาสัมพันธ์แบรนด์สินค้าทั้งภายในและภายนอก

1.2 กลุ่มผู้ปลูก มีข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้ เสิร์มให้มีระบบประกัน

ความเสี่ยงสำหรับผู้ปลูกอินทผลัม การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการพร้อมทั้งการจัดทำทะเบียนผู้ปลูกอินทผลัมทั่วทุกภูมิภาค ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตและพัฒนาระบบตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมและการช่วยเหลือจากต่างประเทศส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมร่วมเจรจาการค้าสินค้าระหว่างประเทศ ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการแปรรูปในชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาผู้ปลูกอินทผลัมทางด้านวิชาการ ส่งเสริม สนับสนุนการประกวดแข่งขันผลผลิตเพื่อการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกภูมิภาค ส่งเสริมการปลูกอินทผลัมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาสถานที่จัดเก็บผลอินทผลัมให้สามารถรองรับผลผลิตในช่วงผลผลิตออกมาก ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอินทผลัมโดยใช้แนวทางเกษตรสร้างสรรค์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนประเทศไทยเป็นสถานที่จัดประชุมนานาชาติ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลผลิตอินทผลัมของไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

1.3 กลุ่มแปรรูป มีข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้ ส่งเสริม สนับสนุนการประกวด

แข่งขันผลผลิตเพื่อการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกภูมิภาคส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศส่งเสริม สนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมเกษตรกรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร โดยสนับสนุนใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตอินทผลัมโดยใช้แนวทางเกษตรสร้างสรรค์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการผลิต การตลาด การจำหน่ายและส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตส่งเสริม สนับสนุนระบบตรวจสอบ รับรองมาตรฐานอินทผลัม เพื่อการส่งออกและนำเข้าที่เป็นสากลส่งเสริม สนับสนุนการ มีส่วนร่วมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการควบคุมและตรวจสอบประเมินผลส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของผู้ปลูกอินทผลัมให้มีความตระหนักและด้านคุณภาพส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วม ด้านสื่อสารจากองค์กรภายนอกและภายในให้เอื้อต่อการดำเนินงานส่งเสริมการเข้ามา มีส่วนร่วม ในรูปแบบรวมกลุ่มสภาเกษตรกรเพื่อการวางแผนและรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน ของกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปลูกในการใช้ที่ดินด้วยการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศวิทยาส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมเส้นทาง คมนาคมทั้งภายในและภายนอกในการกระจายผลผลิตได้รวดเร็ว และครอบคลุมทั่วทุก พื้นที่ส่งเสริม สนับสนุนการตรวจสอบรับรองมาตรฐานอินทผลัม เพื่อการส่งออกและ นำเข้าที่เป็นสากลส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมไทยมีเอกลักษณ์และได้รับความ นิยมจากผู้บริโภคทำให้สามารถขยายตลาดทั่วทุกมุมโลกสนับสนุนด้านนโยบายด้านการ ประกันภัยผลผลิตของกลุ่มผู้ปลูกเพื่อสร้างความมั่นคงและด้านรายได้ให้เกษตรกร

1.4 กลุ่มผู้จัดจำหน่าย มีข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้ ส่งเสริม สนับสนุน การประกวดแข่งขันผลผลิตเพื่อการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกภูมิภาคส่งเสริม กลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศส่งเสริม สนับสนุนระบบตรวจสอบรับรองมาตรฐาน อินทผลัม เพื่อการส่งออกและนำเข้าที่เป็นสากล ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาสถานที่จัดเก็บ ผลอินทผลัมให้สามารถรองรับผลผลิตในช่วงผลผลิตออกมากส่งเสริม สนับสนุนระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลให้ข่าวสารและความรู้ด้านอินทผลัมเผยแพร่รวดเร็วพร้อมทั้ง การพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนอินทผลัม อย่างทั่วถึงและครอบคลุม ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมในการ ควบคุมและตรวจสอบประเมินผล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปลูกอินทผลัมให้มีความ ตระหนักและด้านคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมและการเข้ามามีส่วนร่วมจากต่างประเทศ ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วม เส้นทางคมนาคมทั้งภายในและภายนอกในการกระจายผลผลิตได้รวดเร็ว และครอบคลุม ทั่วทุกพื้นที่ส่งเสริม สนับสนุนการตรวจสอบรับรองมาตรฐานอินทผลัม เพื่อการส่งออก

และนำเข้าที่เป็นสากลกลุ่มผู้ปลูกอินทผลัมหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีนำการเร่งยุทธศาสตร์ การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นไปเสนอสมาชิก ช่วยกันหากกลไก ขับเคลื่อนให้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว สามารถนำไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดเวทีสัญจรในแต่ละ ภาคของกลุ่มอินทผลัมในการส่งเสริม สนับสนุนทุกกระบวนการตั้งแต่การจำหน่าย ราคา ตลาดและการแปรรูปหรือกลุ่มสมาชิกรับไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนด เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมของชุมชน องค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอการนำผลการวิจัยไปใช้ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ภาครัฐที่มีความสำคัญต่อภาคเกษตรกรที่หวั่นวิตกมากกว่าที่ส่งผล โดยตรงในการปลูกพืชอินทผลัม มีดังนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเป็นกระทรวง ที่จะมาขับเคลื่อนให้กับกลุ่มเกษตรกรทั้งในเรื่องของ การจัดตั้งกลุ่มอินทผลัม รูปแบบของ รัฐวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิต การวิจัยและพัฒนาทางด้านสายพันธุ์ และให้ความรู้ที่ถูกต้องต่อเกษตรกร กระทรวงพาณิชย์ เข้ามาดำเนินการทางด้าน การส่งเสริมการจัดจำหน่ายทั้งภายในและภายนอกให้ถูกต้องและมีกฎหมายรองรับในตัว ผลิตภัณฑ์และมาตรฐานในเรื่องคุณภาพและกระทรวงอุตสาหกรรม เข้ามามีบทบาทในการ ส่งเสริมแบรนด์สินค้าให้ได้มาตรฐานและการหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในภาคเกษตรกร ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย ภาครัฐที่ต้องบรรจุเข้าในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและมีการมอบหมายให้ 3 กระทรวงหลักเข้ามาร่วมบูรณาการ ดำเนินการที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาไว้ในเบื้องต้น

2.2 ภาคเกษตรกร ประกอบด้วย กลุ่มผู้ปลูก ผู้จำหน่ายและกลุ่มแปรรูป จะต้องมีการร่วมกลุ่มแบบบูรณาการให้ทุกภาคของกลุ่มอินทผลัมรวมตัวในรูปแบบของสมาคม อย่างเป็นทางการแล้วขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาอินทผลัมที่ได้ศึกษาไว้ให้เหมาะสม กับสถานการณ์ปัจจุบัน รวบรวมสมาชิกขึ้นทะเบียนกลุ่มผู้ปลูก ควรมีการจัดเวทีสัญจร การแสดงสินค้าอินทผลัมทั้งภายในและภายนอกและการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโฆษณา สื่อหนังสือพิมพ์ เอกสาร แผ่นพับ และเสียงตามสายในชุมชนระหว่าง ภาคเกษตรกรกับภาครัฐที่ให้การสนับสนุนรวมทั้งการสร้างแบรนด์สินค้าการแปรรูปให้เป็น เอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นเพื่อถึงคือนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวสวนเกษตรอินทผลัม

ในประเทศไทยและสิ่งที่สำคัญภาคเกษตรกรที่ให้ความสำคัญทางด้านสุขภาพอนามัยเป็นหลักเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคว่าผลผลิตของเราชาวสวนปลอดภัยและมีมาตรฐานอุตสาหกรรมเป็นตัวการันต์ดีผลผลิต ปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จอย่างแท้จริงของภาคเกษตรกร ประกอบด้วย การสร้างเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ การจัดเวทีแสดงสินค้า การรวมกลุ่มของสมาชิกอินทผลัมทั่วประเทศ การให้ความรู้ที่ถูกต้องและรวมทั้งช่องทางการตลาด จำหน่าย ราคาและการแปรรูปอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1 ควรมีการศึกษากลยุทธ์การส่งออกอินทผลัมในต่างประเทศ
- 3.2 ควรมีการศึกษานาตภาพอินทผลัมในประเทศไทยอย่างยั่งยืน
- 3.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวสวนอินทผลัมในประเทศไทยอย่าง

ยั่งยืน